

Svatodušní vigilie

Celková struktura

1. Úvodní obřady začínají venku; při průvodu dovnitř se zpívá Sláva na výsostech Bohu; okuřuje se oltář.

2. Bohoslužba slova má sedm čtení ze Skutků apoštolů a sedm žalmů Petra Ebena.

1. čtení – o Letnicích – žalm 104
2. čtení – o apoštolské komunitě – žalm 96 (95)
3. čtení – o křtu etiopského dvořana – žalm 33 (32)
4. čtení – o křtu Kornélia – žalm 66 (65)
5. čtení – o jeruzalémském sněmu – žalm 100 (99)
6. čtení – o efezských křesťanech – žalm 72 (71)
7. čtení – o apoštolu Pavlovi – žalm 86 (85)

Hned po modlitbě po 7. čtení se rozsvítí svíčky lidem a od vchodu kostela se slavnostně přináší evangeliář doprovázen kadidlem a svícemi, při tom se zpívá alelujový zpěv před evangeliem (tj. vynechává se epištola).

3. Obnova biřmování – po homilii se koná obnova biřmování

1. požehnání oleje
2. otázky
3. modlitba nad lidem – doprovázená hrou na varhany.
4. individuální obnova vzkládáním rukou a mazáním olejem – za zpěvu hymnu k Duchu svatému.

4. Slavení eucharistie (vynechává se vyznání víry i přímluvy).

Pozn. pro žalmisty: noty a text žalmu naleznete na ambonu, nenoste s sebou papír; na varhany doprovází Václav Vála, zkouška je možná před bohoslužbou.

Vstupní obřady

Všichni se shromáždí před kostelem. Lidé mohou v ruce držet zapálené svíce.

Kněz přijde před kostel a jáhen, jeden z koncelebrantů nebo z přísluhujících drží v ruce zapálený paškál.

Po znamení kříže následuje krátké uvedení do bohoslužby:

Navazujeme na Velikonoce - Paškál již hoří (také naše svíce již hoří), ale přesto začínáme tímto průvodem, chceme totiž zakusit, že Letnice jsou dovršením Velikonoc, že se jedna o nový krok vpřed, nový přechod. Duch Svatý byl dán v 9 hodin dopoledne. To si budeme připomínat především při zítřejší nedělní mši. Dnes chceme po vzoru apoštolů a Panny Marie bdít. Vejděme tedy společně do chrámu Páně, zazpívejme Bohu chvalozpěv a naslouchejme Božímu slovu.

Vstupní průvod do kostela se koná za zpěvu *Sláva na výsostech Bohu*.

(Svíčky se zhasnou) a následuje sedm čtení ze Skutků apoštolů s příslušnými žalmy a modlitbami.

Bohoslužba slova

1. čtení – Sk 2,1-11

Čtení ze Skutků apoštolů.

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přizene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali. V Jeruzalémě bydleli zbožní židé ze všech možných národů pod nebem. Když se ten zvuk ozval, hodně lidí se sběhlo a byli ohromeni, protože každý z nich je slyšel, jak mluví jeho vlastní řečí. Žasli, divili se a říkali:

„Ti, co tak mluví, nejsou to všichni Galilejci? Jak to tedy, že každý z nás slyší svou mateřštinu? My Parthové, Médové, Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judska a Kappadokie, Pontu a Asie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a lybijského kraje u Kyrény, my, kteří jsme připutovali z Říma, židé i proselyté, Kréťané i Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žalm 104 (103), 1-2a.24+35c.27-28.29bc-30

Odpověď:

E 13 Seslání Ducha svatého – vigilie
Při biřmování

Se – šli, Du – cha své – ho a bu – dou stvo – ře – ni, a

ob – no – víš tvář ze – mě, a – le – lu – ja.

Žalmový nápěv:

Veleb Hospodina, duše má!

Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru veliký!

Velebností a vznešeností oděl ses,

do světla se halíš jako do pláště.

Odpověď

Jak četná jsou, Hospodine, díla tvá!

Všechno jsi moudře učinil,

země je plná tvorstva tvého.

Veleb Hospodina, duše má!

Odpověď

Všichni čekají od tebe,

že jim dáš obživu v pravý čas.

Ty jim dáváš, a oni sbírají,

otvíráš ruku, a sytí se dary dobrymi.

Odpověď

Když vezmeš jim život, zahynou

a do svého prachu se vracejí.

Když sešleš svého ducha, jsou stvoření,

a obnovuješ tvář země.

Odpověď

Modleme se.

Bože, ty shromažďuješ svou církev ze všech národů

a posvěcuješ ji svým Svatým Duchem;

sesílej hojnost jeho darů celému světu

a společenství věřících provázej působením své milosti

jako na počátku, když se začalo šířit tvé evangelium.

Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.

2. čtení – Sk 4,23-31

Čtení ze Skutků apoštolů

Když byli (Petr a Jan) propuštěni, přišli k svým a pověděli jim, co všechno jim řekli velekněží a starší. Když to uslyšeli, společně zvolali k Bohu:

»Pane, ty jsi stvořil nebe a zemi, moře i všechno, co je v nich. Ty jsi řekl pod vlivem Ducha svatého ústy svého služebníka, našeho praotce Davida: 'Proč se pohané bouří, proč národy osnují marné plány? Pozdvihují se pozemští králové a vládcové se spolčují proti Pánu a proti jeho Pomazanému.' Ano, skutečně, v tomto městě se spolčili Herodes a Poncius Pilát s pohany a s izraelským lidem proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi pomazal (za Mesiáše). Tak vykonali, co předem určila tvoje moc a tvé rozhodnutí. A teď pohleď, Pane, jak vyhrožují! Dej tedy svým služebníkům, aby tvoje slovo hlásali s veškerou odvahou, a ty přitom zasahuj svou mocí, aby se skrze jméno tvého svatého služebníka Ježíše dala uzdravení a znamení a divy.«

A když skončili tuto modlitbu, otřáslo se to místo, kde byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem svatým, takže s odvahou hlásali Boží slovo.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žalm 96 (95), 1-3a.11-12.13

Odpověď:

E 4 Narození Páně – v noci

Žalmový nápěv:

Zapívejte Hospodinu píseň novou,
všechny země, Hospodinu zpívejte!
Zapívejte Hospodinu,
jeho jméno velebte!
Rozhlašujte den po dni jeho spásu,
vypravujte o jeho slávě mezi pohany.

Odpověď

Radujte se, nebesa, zajásej, země,
zahuč, moře a vše, co je naplňuje.
Plesej, pole a vše, co je na něm.
Všechny lesní stromy se rozveselí.

Odpověď

Před Hospodinem, že přichází,
že přichází řídít zemi.
Spravedlivě bude svět řídít,
bude spravovat věrně národy.

Odpověď

Modleme se

Bože, ty nám sesíláš svého Svatého Ducha,
aby nás osvěcoval světlem pravdy;
dej, ať nám tato jeho pomoc nikdy nechybí,
abychom se dobře rozhodovali a správně jednali.
Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.

3. čtení – Sk 8,27-31.35-39

Čtení ze Skutků apoštolů

Jeden Etiopan, komoří a hodnostář u etiopské královny kandaky, vrchní správce jejího celého pokladu, přišel do Jeruzaléma, aby se zúčastnil bohoslužebných slavností. Když se vracel na svém voze, četl proroka Izaiáše. Tu řekl Duch Filipovi: »Běž a připoj se k tomu vozu!« Filip tedy přiběhl a slyšel, že čte proroka Izaiáše. Řekl mu: »A rozumíš tomu, co čteš?« On odpověděl: »Jak bych mohl, když mi to nikdo nevyloží.« A požádal Filipa, aby nastoupil a sedl si s ním.

Filip se tedy ujal slova a zvěstoval mu radostnou zvěst o Ježíšovi, a vycházel přitom od onoho místa z Písma. Jak tak jeli cestou, přišli k jakési vodě. »Podívej se - tady je voda!« zvolal komoří. »Co brání, abych nebyl pokřtěn?« A poručil, aby se vůz zastavil. Pak oba, Filip i komoří, sestoupili do vody a (Filip) ho pokřtil.

A když vystoupili z vody, Duch Páně uchvátil Filipa, takže ho už komoří nespatriil.

Žalm 33 (32), 4-5.18-19.20+22

Odpověď:

E 7 2. neděle v postní – A
29. neděle v mezidobí – B

Žalmový nápěv:

Miluje spravedlnost a právo,
země je plná Hospodinovy milosti.

Odpověď

Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí,
nad těmi, kdo doufají v jeho milost,
aby ze smrti vyrval jejich duše,
aby jim život zachoval za hladu.

Odpověď

Naše duše vyhlíží Hospodina,
on sám je naše pomoc a štít.
Ať spočine na nás, Hospodine, tvé milosrdenství,
jak v tebe doufáme.

Odpověď

Modleme se.

Prosíme tě, všemohoucí Bože,
ať na nás spočine světlo tvé slávy;
upevni svým svatým Duchem
a naplň bohatstvím jeho darů všechny,
kdo se působením tvé milosti narodili k věčnému životu.
Skrze Krista, našeho Pána.

4. čtení – Sk 10,25-27.38-41.42-48.

Čtení ze skutků apoštolů

Když Petr přišel do Césareje, Kornélius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: »Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk.« A za rozhovoru s ním vešel dovnitř a shledal, že je jich tam mnoho pohromadě.

Tu se Petr ujal slova a promluvil: » Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazareta, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel. Ale pověsili ho na dřevo a zabili. Bůh jej však třetího dne vzkřísil a dal mu, aby se viditelně ukázal ne všemu lidu, ale jen těm, které Bůh předem vyvolil za svědky, totiž nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. O něm vydávají svědectví všichni proroci, že skrze něho dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.«

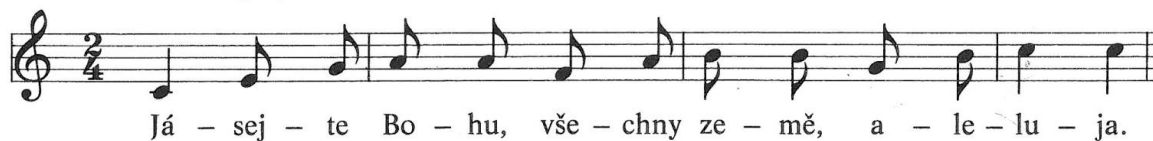
Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu řeč poslouchali. A žasli věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví (cizími) jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr řekl: »Může někdo odpírat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?«

Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista.

Žalm 66 (65), 1-3a.8-9.16-17

Odpověď:

E 11 Při křtu dospělých

Žalmový nápěv:

Jásejte Bohu, všechny země,
opěvujte slávu jeho jména,
vzdejte mu velkolepou chválu!
Bohu řekněte: "Jak úžasná jsou díla tvá!"

Odpověď

Velebte, národy, našeho Boha,
jeho chválu rozhlášte!
Vždyť on dal život naší duši,
nedopustil, aby klopýtaly naše nohy.

Odpověď

Pojďte a slyšte, všichni bohabojní,
chci vám vyprávět, co prokázal Bůh duši mé.
Volal jsem k němu svými ústy,
velebil jsem ho svým jazykem.

Odpověď

Modleme se

Všemohoucí, věčný Bože,
ty nám dáváš každoročně v období padesáti dnů
znovu prožívat uskutečnění a naplnění
velikonočního díla naší spásy;
nepřestávej sesílat dary svého Svatého Ducha,
aby tě lidé všech národů a jazyků
společně chválili a oslavovali.
Skrze tvého Krista, našeho Pána.

5. čtení – Sk 15,22-31

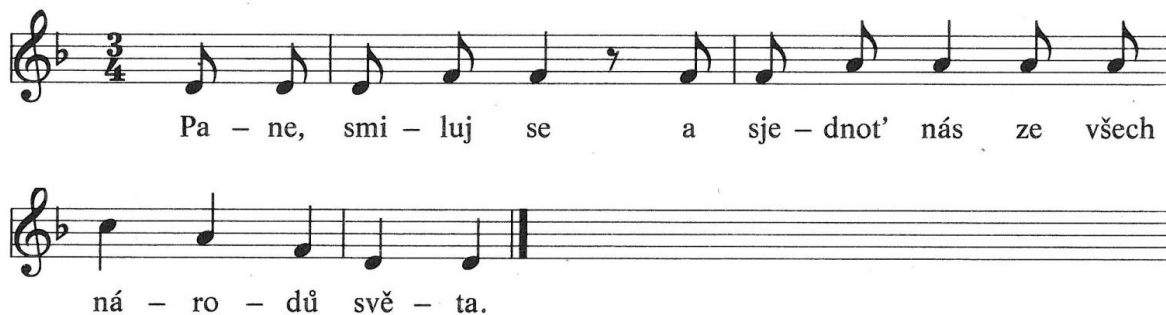
Čtení ze Skutků apoštolů.

Apoštolové a starší se spolu s celou církevní obcí rozhodli, že ze svého středu vyberou několik mužů a pošlou je s Pavlem a Barnabášem do Antiochie, totiž Judu, kterému říkali Barsabáš, a Silu - vedoucí muže mezi bratry. A po nich poslali toto psaní: „Apoštolové a starší posílají bratrský pozdrav bratrům v Antiochii, Sýrii a Kilíkii, obráceným z pohanství. Dověděli jsme se, že vás někteří lidé z našeho středu znepokojili a popletli svými řečmi, ačkoli k tomu nedostali od nás žádné pověření. My jsme se tedy nyní jednomyslně rozhodli, že vybereme některé muže a pošleme je k vám zároveň s naším drahým Barnabášem a Pavlem, lidmi, kteří nasadili svůj život pro našeho Pána Ježíše Krista. A tak jsme vypravili Judu a Silu, aby vám to vyložili ještě ústně. Rozhodl totiž Duch svatý i my, že vám nemá být ukládáno žádné další břemeno kromě těchto nutných věcí: vyvarovat se toho, co bylo obětováno modlám, krve, masa z udušených zvířat a smilstva. Budete-li se těchto věcí chránit, jednáte správně. Buďte zdrávi.“ Tak je tedy vyprovodili a oni šli do Antiochie. Tam shromáždili obec a odevzdali jim list. Když ho přečetli, velmi se zaradovali nad jeho povzbudivým obsahem.

Žalm 100 (99), 2-3a.3b-4b.4c-5

Odpověď:

E 16 Za jednotu křesťanů

Žalmový nápěv:

Plesejte Hospodinu, všechny země,
služte Hospodinu s radostí,
vstupte před něho s jásotem,
uznejte, že Hospodin je Bůh.

Odpověď

On nás učinil, a my mu náležíme,
jsme jeho lid a stádce jeho pastvy.
Vstupte do jeho bran s děkováním,
s chvalozpěvem do jeho nádvoří.

Odpověď

Slavte ho, žehnejte jeho jménu,
neboť dobrý je Hospodin.
Věčné je jeho milosrdenství,
po všechna pokolení trvá jeho věrnost.

Odpověď

Modleme se.

Milosrdný Bože,

dej, aby tvá církev shromážděná v Duchu Svatém

byla zcela oddána tvé službě

a upřímně se snažila o jednotu a svornost.

Skrze Krista, našeho Pána.

6. čtení – Sk 19,1-12

Čtení ze Skutků apoštolů

Pavel přišel do Efesu. Tam našel některé učedníky a zeptal se jich: »Dostali jste Ducha svatého, když jste přijali víru?« odpověděli mu: »Ale ani jsme neslyšeli, že je nějaký Duch svatý.« Řekl pak: »Jak jste tedy byli pokřtěni?« Oni pravili: »Křtem Janovým.« Pavel je poučil: »Jan uděloval křest k obrácení a říkal lidu, aby uvěřili v toho, který přijde po něm, to je v Ježíše.« Když to uslyšeli, dali se pokřtít ve jménu Pána Ježíše. Pavel na ně vložil ruce, a sestoupil na ně Duch svatý, takže mluvili (neznámými) jazyky a pod vlivem vnuknutí. Těch mužů bylo celkem asi dvanáct. Potom šel do synagógy a po tři měsíce směle vystupoval a přesvědčivě kázal o Božím království. Bůh dělal také skrze Pavla neobyčejné divy. Dokonce i šátky na utírání potu a zástěry, kterých Pavel použil, lidé brali a odnášeli na nemocné, a nemoci je hned opouštěly a zlí duchové z nich vycházeli.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žalm 72 (71), 1-2.7-8.10-11.12-13

Odpověď:

E 5 Zjevení Páně

Žalmový nápěv:

Bože, svěř svou pravomoc králi,
královskému synu svou spravedlnost.
Ať on vládne spravedlivě tvému lidu,
nestranně tvým ubohým.

Odpověď

Spravedlnost rozkveté v jeho dnech,
hojnost pokoje, dokud luna nezanikne.
Vládnout bude od moře k moři,
od Řeky až k země končinám.

Odpověď

Přinesou mu dary králové Taršíše a ostrovů,
králové Arábie a Sáby daně zaplatí.
Budou se mu klanět všichni králové,
budou mu sloužit všechny národy.

Odpověď

Vysvobodí chudáka, který se pomoci dovolává,
ubožáka, jehož se nikdo neujímá.
Smiluje se nad nuzným a chudým,
ubožákům život zachrání.

Odpověď

Modleme se.

Bože, náš nebeský Otče,
tvůj Syn před svým nanebevstoupením
slíbil apoštolům Ducha Svatého;
vyslyš naše prosby
a sešli i nám dary svého Ducha,
abychom byli naplněni
bohatstvím nebeské moudrosti.
Skrze Krista, našeho Pána.

7. čtení – Sk 20-21

Čtení ze Skutků apoštolů

Pavel poslal z Miléta do Efesu a povolal k sobě starší z církevní obce. Když k němu přišli, řekl jim: » Nyní mě to uvnitř všechno nutí k tomu, abych šel do Jeruzaléma. Co mě tam potká, nevím. Jen od města k městu mi Duch svatý dosvědčuje a říká, že mě čekají pouta a soužení. Ale můj život nemá vůbec pro mě cenu, jen když dokončím svůj běh a úkol, který jsem přijal od Pána Ježíše: vydávat svědectví pro evangelium o Boží milosti.“ A po těch slovech poklekl a s nimi se všemi se pomodlil.

Konečně jsme se od nich odtrhli a odpluli jsme, jeli jsme k Sýrii a přistáli v Tyru. Tamní učedníci z vnuknutí Ducha varovali Pavla, aby do Jeruzaléma nechodil. Přesto však jsme se vypravili na další cestu, když uplynul náš čas. Všichni nás vyprovázeli i se ženami a dětmi až za město. Na břehu jsme klekli a pomodlili se.

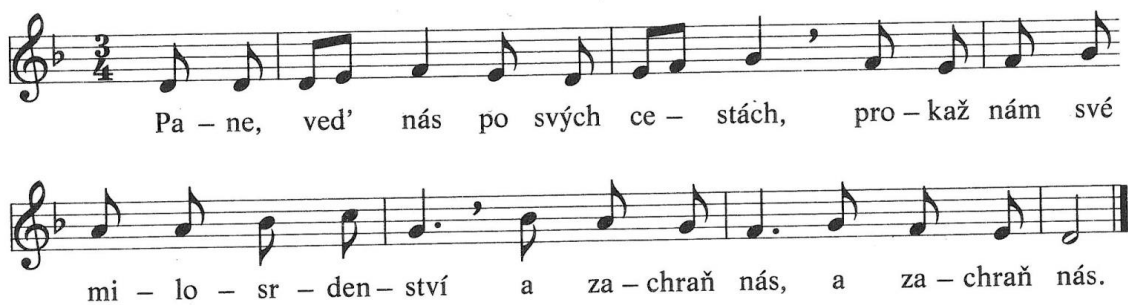
Druhý den jsme jeli dále do Césareje. Když jsme tam byli už několik dní, došel z Judska jeden muž, který promlouval z vnuknutí; jmenoval se Agabos. Když k nám přišel (na návštěvu), vzal Pavlův pás, svázal si jím ruce i nohy a řekl: »To praví Duch svatý: Muže, kterému patří tento pás, židé v Jeruzalémě takto svážou a vydají do rukou pohanům.«

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žalm 86 (85), 5-6.9-10.15-16a

Odpověď:

E 3 16. neděle v mezidobí – A

Pa – ne, ved' nás po svých ce – stách, pro – kaž nám své
mi – lo – sr – den – ství a za – chraň nás, a za – chraň nás.

Žalмовý nápěv:

Ty jsi, Pane, dobrý a shovívavý,
nejvyš milosrdný ke všem, kdo k tobě volají.
Vyslyš, Hospodine, modlitbu mou,
hlasu snažné prosby mé si všímej.

Odpověď

Všechny národy, které jsi učinil, přijdou,
budou se ti klanět a velebit tvé jméno.
Protože tys veliký a divy činíš,
neboť ty jediný jsi Bůh.

Odpověď

Ty jsi, Pane, Bůh milosrdný,
ty jsi milostivý a k hněvu váhavý.
Ty jsi svrchovaně věrný a laskavý.
Ke mně se obrať, smiluj se nade mnou.

Odpověď

Modleme se.

Prosíme tě, Bože, ať na nás sestoupí síla Ducha Svatého,
abychom měli stále na paměti tvou vůli
a vždycky podle ní žili.
Skrze Krista, našeho Pána.

Evangelium

Krátký komentář: Dosud jsme naslouchali slovům o životě prvotní církve, nyní máme slyšet slova samotného Krista, určená přímo nám tento večer. (Rozsvíťme svíčky a přivítejme svého Pána ve svém středu.

Všem v kostele se rozsvítí svíčky.)

Evangelista se přináší od vchodu se svícemi a kadidlem.

Aleluja. Přijď, Duchu svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky. Aleluja.

Evangelium – Jan 7,37-39

Slova svatého evangelia podle Jana.

V poslední, hlavní den svátků Ježíš stál (v chrámě) a hlasitě zvolal: „Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra.“ To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili. Dosud totiž Duch nebyl (dán), protože Ježíš nebyl ještě oslaven.

Následuje homilie.

Obnova biřmování

Krátký komentář: Dar Ducha Svatého jsme dostali při křtu. Nyní budeme prosit za ty, kdo byli nejen pokřtěni, ale pečeť daru Ducha Svatého obdrželi také v biřmování. Tato modlitba bude mít tři části.

(1) Nejprve požehnáme olej; (2) pak zazní stejné otázky, které zazněly při biřmování a modlitba nad vámi nade všemi, (3) a konečně bude možné individuálně přistupovat prostřední uličkou pod oltář: se Skřítkem vás pomazeme na čele požehnaným olejem na znamení síly Ducha svatého.

(Těm, kdo již byli biřmováni, se zapálí svíčky.)

Požehnání oleje.

Požehnaný jsi, Bože, stvořiteli nebe a země,
kterýs nám v plodech olivy
dal znamení své prozřetelnosti a poselství pokoje a lásky.
Požehnej + tento olej
a dej těm,
kdo jím budou na připomínku svého biřmování pomazáni,
ať se v nich upevní touha po darech Svatého Ducha:
ať mají sílu a odvahu slyšet jeho hlas
a vydávat svědectví o tvém království.
Skrze Krista našeho Pána.
Amen.

Otázky

Nyní se obracím na vás, kdo jste přijali svátost biřmování, a ptám se každého zvlášť:

Zříkáš se ducha zla a všeho, co působí a čím se pyšní?

Odp.: Ano.

Věříš v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země?

Odp.: Věřím.

Věříš v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí po pravici Otcově?

Odp.: Věřím.

Věříš v Ducha Svatého, Pána a dárce života, v Ducha, jenž byl o letnicích dán apoštolům a ve svátosti biřmování byl skrze vzkládání rukou dán také vám?

Odp.: Věřím.

Věříš ve svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení mrtvých a život věčný?

Odp.: Věřím.

Tak věříme, tak věří církev. A tuto víru vyznáváme a ona je naší slávou v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Všichni: Amen.

Modlitba nad lidem

Kněz se vztaženýma rukama pronáší modlitbu nad těmi, kdo obnovují své biřmovací závazky:

Shlédni Bože, na své služebníky a služebnice,
které jsi ve křtu přivtělil
ke smrti a zmrtvýchvstání svého Syna,
našeho Pána Ježíše Krista,
a kterým jsi ve svátosti biřmování
vtiskl duchovní pečeť.

Znovu na ně vylej svého Svatého Ducha:
ducha moudrosti a rozumu,
ducha rady a síly

ducha poznání a bázně před tebou.
Dej ať přetékají jeho dary
a v jeho síle ať vydávají svědectví tvému Kristu.
Ať Duch svatý řídí jejich kroky,
chrání je před hříchem
a naplňuje pokojem a radostí.
Skrze Krista, našeho Pána.
Amen.

Věřící přistupují individuálně k oltáři a kněží se nad nimi modlí
a mažou je olejem.

K tomu se zpívá Hymnus k Duchu Svatému.

Poté pokračuje slavení eucharistie podle Českého misálu
přinášením darů (vyznání víry a přímluvy se vynechávají).

Na závěr je propuštění lidu alelujovou formou.

Závěrečná píseň: Vesel se, nebes Královno.